

Foto: Tim Coubusie (Proper Strand Lopers).

Foto: Patrick Van Hoesserlande.

Burgers tegen plastic (sic)

Als duiker kom je soms plastic afval tegen aan de kant of onder water. Hopelijk ben je dan bewust van het milieuprobleem dat dit persistent materiaal vormt en ruim je het op. Het is dan wel niet jouw afval, maar de gevolgen blijven dezelfde. Zo dachten ook de vrijwilligers bij de oprichting van de verenigingen 'Proper Strand Lopers', 'NorthSealTeam' en 'Fishing for Litter'. De eerste struint over onze Belgische stranden en door onze duinen op zoek naar zwerfvuil, terwijl de tweede de gevolgen van zwerfplastic voor de zeehondenpopulatie aan de kaak stelt. Daarnaast stimuleren ze beroepsvissers om het afval in hun netten te verzamelen om later in hun thuishaven aan land te brengen voor recyclage of correcte verwijdering. Er was een bezoek van KUL-onderzoeker Viktor Swillens nodig om de drie verenigingen samen aan tafel te krijgen.

Hoewel deze initiatieven geen tegen-gestelde belangen hebben en ze elkaar kennen, zaten ze nog nooit samen over de aanpak van hun gemeenschappelijk probleem: plasticvervuiling. Er werd tot op heden vooral actie ondernomen binnen de initiatieven zelf en samenwerking was eerder toevallig. De vaststelling dat er heel wat initiatieven tegen plasticvervuiling aan de Noordzeekust zijn, maar dat de onderlinge samenwerking nog kan versterkt worden, gaf aanleiding tot een filmproject. De film werd gemaakt om te laten zien hoe verschillende burgercollectieven aan de Belgische kust zich inzetten voor een plasticvrije Noordzee(kust) en om zo een gedeelde basis te voorzien om samen actie te ondernemen. De film toont aan dat het belangrijk is dat deze verenigingen samenwerken (zowel op het strand als op zee), omdat ze complementair zijn aan elkaar.

De sneak preview van de film 'Burgers in actie tegen de plasticvervuiling (sic) van de Noordzee' vond plaats in O.666 in Oostende (O.666 is een proeftuin voor circulai-

re economie, sociaal en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het staat o.a. voor publiekswerking, participatie en educatie in de vorm van open ateliers, fora, presentaties en evenementen). Het publiek bestond uit leden van de drie verenigingen die in de film voorgesteld worden. De groep werd aangevuld met kunstenaars die afval als grondstof gebruiken en een enkele sportduiker. De informatieve film geeft een goed beeld over wie wat doet aan de kust en wat hun beweegredenen zijn. De montage moet de kijkers doen nadenken over hoe zij kunnen bijdragen tot een propere omgeving en minder afval. Ze is te bekijken op de sociale media van de 'Proper Strand Lopers' en het 'NorthSealTeam'.

Het doel van die avond was niet alleen de film te bekijken, maar eveneens door middel van een nabespreking toekomstige acties over de grenzen van de initiatieven heen tot stand te brengen. Vier gemengde groepen bespraken verschillende stellingen en gingen na wat ze er als collectief mee kunnen doen. Het is niet omdat iedereen milieubewust is, dat de prioriteiten gelijklo-

pen. Toch was iedereen het erover eens dat er pas echte veranderingen kunnen komen als er een algemene bewustwording van het plasticprobleem is. Een leuke discussie was of kunst het probleem moet aankaarten door het omvormen van afval in iets moois of door het brede publiek te choqueren.

De geanimeerde avond was ook de start van een traject dat tijdens de zomer liep en waarbij de onderzoeker een coördinerende rol vervulde. De uitdaging daarbij was om een zo divers mogelijke groep mensen te betrekken bij het aanpakken van plasticvervuiling. Nieuwe bijeenkomsten ten slotte moeten concrete acties opleveren om te werken rond specifieke problemen zoals plastic netten.

We kunnen als duikers hopen dat dit soort initiatieven op termijn succesvol zijn. Het meeste zwerfvuil komt immers vroeg of laat in onze wateren terecht en dus hebben we er belang bij dat plastic boven water verwijderd wordt of verdwijnt. We zullen hierdoor onder water minder, al dan niet georganiseerd, moeten opruimen. Als je dan een half doorzichtig verschijnsel opmerkt, kan je bijna zeker zijn dat het een neteldier is en geen plastic zak. We winnen allemaal. ■

PATRICK VAN HOESERLANDE

Proper Strand Lopers:
www.properstrandlopers.be
NorthSealTeam:
www.northsealteam.be
Fishing for Litter:
<https://fishingforlitter.org>
URL naar de film:
<https://youtu.be/mA3onKZfCT8>